

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
postmottak@aid.dep.no

Deres ref.: 22/2569
Vår ref.:
Dato: 11.08.2022

Forslag til endringer i regelverket for bruk av e-konsultasjon ved sykmelding (folketrygdloven kapittel 8)

Det vises til høringsnotat av 8. juni 2022. Norsk Manuellterapeutforening takker for invitasjonen til å avgi høringsuttalelse.

Departementet henviser til fastlegenes store arbeidspress og foreslår endringer i folketrygdloven og legenes stønadsforskrift for å åpne opp for at e-konsultasjon kan benyttes ved sykmelding. Det foreslås at sykmelding etter e-konsultasjon kan godtas, dersom:

- *Pasienten er kjent for legen*
- *Pasientens diagnose er kjent for legen*
- *Krav om faglig forsvarlighet.*

I tillegg foreslås det særbestemmelser som åpner for at det kan utstedes sykmelding etter e-konsultasjon dersom

legen vurderer at det er risiko for at pasienten smitter andre dersom vedkommende møter fysisk.

Uheldig bruk av betegnelser

Gjeldende folketrygdlov som er fra 1997 bruker gjennomgående betegnelsen «lege» om helsepersonell som utsteder erklæring om arbeidsuførhet («sykmelder»). Dette er uheldig, da det kan bidra til den uriktige oppfatning at bare leger kan sykmelde.

Stortinget vedtok i desember 2005 å gi kiropraktorer og manuellterapeuter adgang til å sykmelde. Dette ble gjennomført 1. januar 2006 ved at departementet i en unntaksforskrift¹ ga disse to helsepersonellgruppene adgang til å sykmelde ved sykdom eller skade som har sammenheng med muskel- og skjelettsystemet.

Videre er det etablert en *praksis* der tannlege likestilles med lege når det sykmeldes i forbindelse med arbeidsuførhet på grunn av tannbehandling eller sykdom i munn og kjeveledd.²

¹ Forskrift om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring

² <https://lovdata.no/nav/rundskriv/r08-00>

Situasjonen er dermed at leger, manuellterapeuter, kiropraktorer og tannleger med henvisning til lov, unntaksforskrift og «etablert praksis» alle kan dokumentere arbeidsuførhet med erklæring.

Høringsnotatet gjør på side 6, første avsnitt klart at de foreslåtte endringene gjelder alle helsepersonellgruppene som adgang til å sykmelde. Departementet omtaler likevel gjennomgående sykmelder som «lege» og «legeerklæring» om erklæring som skal dokumentere arbeidsuførheten. Unntaksforskriften som gjelder manuellterapeuter foreslås ikke endret, selv om endringene i høringsnotatet vil måtte kreve endringer også her.

Krisen i fastlegeordningen kan avlastes

Fastlegeordningen er for tiden under sterkt press. Helse- og omsorgsdepartementet har utarbeidet en «Handlingsplan for allmennlegetjenesten» der det bl.a. heter:

Legens rolle i sykemeldingsarbeidet krever mer tid enn før. Flere etterspør også attester eller erklæringer fra fastlegene for mange ulike formål. Summen av dette har økt arbeidsbyrden.³

Fastlegenes behov for avlastning taler for at manuellterapeutenes adgang til å sykmelde synliggjøres i selve lovteksten. Utfyllende bestemmelser for de ulike gruppernes sykmeldingsvirksomhet kan reguleres av departementet via forskrifter, og det bør være hjemmel i lovparagrafen for å fastsette slike forskrifter.

En sentral del av manuellterapeuters masterutdanning er rettet mot muskel-/skjelettområdet. Sykdom og skader i muskel- og skjelettapparatet er den vanligste årsaken til sykmeldinger, og utgjør om lag en tredjedel av alle sykmeldingstilfeller.⁴ Muskelskjelett-pasienter er den klart største pasientgruppen på fastlegekontorene. En klargjøring og synliggjøring av manuellterapeuters fullmakter på sykmeldingsområdet vil derfor kunne bidra til å avhjelpe presset på fastlegeordningen.

§ 8-7a i folketrygdloven, som er tilføyd i ettertid (2011), benytter for øvrig den profesjonsnøytrale betegnelsen «sykmelder» om helsepersonell som dokumenterer arbeidsuførhet. Dette er etter NMFs vurdering en hensiktsmessig begrepsbruk når ikke de berettigede gruppene omtales konkret.

Nærmere om unntaksforskriften

Dersom departementet, mot formodning, likevel ikke skulle velge å synliggjøre manuellterapeuters sykmeldingsadgang i selve lovteksten, må den tidligere nevnte unntaksforskriften revideres. Unntaksforskriften viser til ulike ledd i folketrygdlovens § 8-7. Hvis det legges til nye ledd i lovparagrafen, må dette tas hensyn til i unntaksforskriften.

Vi viser for øvrig til brev av 6. mai 2022 fra LO til Helse- og omsorgsdepartementet der det bes om at «Forskrift om unntak fra vilkåret om legeerklæring når kiropraktorer og manuellterapeuter dokumenterer arbeidsuførheten med erklæring» vurderes justert som følge av Stortingets vedtak om autorisasjon av manuellterapeuter.

Det materielle innholdet

NMF støtter ellers det materielle innholdet i høringsnotatet om at det skal være mulig å skrive erklæring om arbeidsuførhet etter e-konsultasjon.

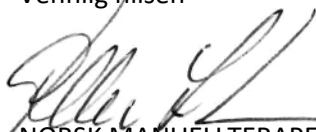
³ Helse- og omsorgsdepartementet (2020). Handlingsplan for allmennlegetjenesten 2020–2024, side 18
<https://www.regjeringen.no/contentassets/96f6581333ee48559cdabf23c8772294/handlingsplan-for-allmennleger.pdf>

⁴ <https://www.fhi.no/nettpub/hin/ikke-smittsomme/muskel-og-skjeletthelse>

Vedlagt følger

- forslag til hvordan sykmeldere kan benevnes i eksisterende § 8-7 i folketrygdloven (vedlegg1)
- forslag til hvordan sykmeldere kan benevnes i forslag til nytt trede, fjerde og femte ledd i § 8-7 (vedlegg 2)

Vennlig hilsen

NORSK MANUELLTERAPEUTFORENING
Peter Chr. Lehne
leder

Forslag fra NMF til endringer i gjeldende § 8-7 i folketrygdloven**§ 8-7. Dokumentasjon av arbeidsuførhet**

For at medlemmet skal få rett til sykepenger, må arbeidsuførheten dokumenteres med legeerklæring fra lege, manuellterapeut, kiropraktor eller tannlege. Dette gjelder ikke i arbeidsgiverperioden når arbeidstakeren har rett til å nytte egenmelding, se §§ 8-18, 8-19 og 8-23 til 8-27.

Lege Slik erklæring kan ikke godtas for tidsrom før medlemmet ble undersøkt av lege sykmelder (sykmeldingstidspunktet). En legeerklæring for tidsrom før medlemmet søkte legesykmelder, kan likevel godtas dersom medlemmet har vært forhindret fra å søke lege-sykmelder og det er godtgjort at han eller hun har vært arbeidsufør fra et tidligere tidspunkt.

Vurderingen av arbeidsuførheten skal ta utgangspunkt i en funksjonsvurdering. Legen-Sykmelder skal alltid vurdere om medlemmet kan være i arbeid eller arbeidsrelatert aktivitet. Legen-Sykmelder og annet helsepersonell plikter i samarbeid med arbeidstakeren og eventuelt arbeidsgiveren å gi nærmere vurdering av arbeidstakerens funksjonsevne.

Senest når arbeidsuførheten har vart åtte uker uten at medlemmet er i arbeidsrelatert aktivitet, må det legges fram en legeerklæring fra sykmelder. For at medlemmet skal få utbetalt sykepenger fra trygden, må legeerklæringen dokumentere at medisinske grunner er til hinder for at arbeidsrelaterte aktiviteter iverksettes. Erklæringen skal inneholde en redegjørelse for det videre behandlingsopplegget og en vurdering av muligheten for at vedkommende kan gjenoppta det tidligere arbeidet eller ta annet arbeid.

Sykepenger kan likevel utbetales uten slik legeerklæring som nevnt i fjerde ledd

- a. dersom medlemmet er innlagt i helseinstitusjon,
- b. dersom lidelsen er så alvorlig at en ikke kan regne med at medlemmet blir arbeidsfør igjen, eller
- c. dersom medlemmet forventes å bli friskmeldt innen kort tid.

Departementet kan gi utfyllende forskrifter for legers, manuellterapeuters, kiropraktorers og tannlegers sykmeldingsvirksomhet, herunder om unntak fra vilkåret om legeerklæring i første og fjerde ledd for et begrenset tidsrom når arbeidsuførheten dokumenteres med erklæring fra annet helsepersonell. ~~Departementet kan gi forskrift om~~ obligatorisk opplæring i sykmeldingsarbeid for sykmeldere.

Høringsnotatets forslag til endring/tillegg til § 8-7 i folketrygdloven

§ 8-7 nytt tredje, fjerde og femte ledd skal lyde:

Legeerklæring-Erklæring skal som hovedregel utstedes etter at *legen-sykmelder* har foretatt en fysisk undersøkelse av medlemmet. Dersom fysisk undersøkelse samme dag ikke er mulig, kan *legen-sykmelder* utstede *legeerklæring* etter e-konsultasjon dersom pasienten så raskt som mulig etterpå blir fysisk undersøkt av *legensykmelder*.

Legen-Sykmelder kan også utstede *legeerklæring* etter e-konsultasjon uten etterfølgende fysisk undersøkelse dersom alle de følgende vilkårene er oppfylt:

- a. pasienten er kjent for *legen sykmelder*
- b. pasientens diagnose er kjent for *legen sykmelder*.
- c. ~~legen anser at det er faglig forsvarlig å gjennomføre konsultasjonen som en ekonsultasjon og legen kan vurdere pasientens arbeidsevne uten fysisk undersøkelse~~

Selv om vilkårene i tredje og fjerde ledd ikke er oppfylt, kan det utstedes sykmelding etter e-konsultasjon dersom *legen-sykmelder* vurderer at det er overveiende sannsynlig at pasienten har en allmennfarlig smittsom sykdom etter smittevernloven § 1-3 første ledd nr. 3, og at fysisk oppmøte vil innebære risiko for smittespredning.

Nåværende tredje til syvende ledd blir sjette til tiende ledd.

Niende ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om unntak fra vilkåret om legeerklæring i første og sjette ledd for et begrenset tidsrom når arbeidsuførheten dokumenteres med erklæring fra annet helsepersonell.